

Дужий Р. В. заступник начальника центру – начальник відділу навчально-науковий центр підготовки офіцерів для багатонаціональних штабів
НУОУ імені Івана Черняхівського
<https://orcid.org/0000-0002-8064-1312>

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕРСОНАЛУ ДО УЧАСТІ У МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ ТА БЕЗПЕКИ

У статті представлено теоретичний аналіз сучасного стану психологічної підготовки військовослужбовців, які направляються до міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки, як необхідної передумови готовності до виконання завдань за призначенням. Висвітлено та проаналізовано міжнародне законодавство та вітчизняні існуючі рекомендації, керівні документи в галузі сучасної миротворчості.

Ключові слова: психологічна підготовка; операції з підтримання миру та безпеки; національний персонал; професійно-психологічний відбір; стійкість.

Постановка проблеми. Психологічна підготовка, як і психологічний відбір, є необхідною передумовою підготовки військовослужбовця національного персоналу, одним з найважливіших факторів формування його готовності до виконання завдань за призначенням, так само як набуття ним знань за відповідною тематикою. Існуючі рекомендації та керівні документи, аналіз яких приведено у статті, не повною мірою охоплюють специфіку національного персоналу, узагальнюючи завдання у галузі миротворчості як для персоналу, так і для контингенту. Тому, важливо виокремити порядок проведення психологічної підготовки у системі морально-психологічного забезпечення під час підготовки національного персоналу до участі у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки (МО ПМБ). Поручене питання розкриває широку перспективу для подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Чимало дослідників розглядали суть та порядок морально-психологічного забезпечення у рамках підготовки національних контингентів (раніше – миротворчих підрозділів). Зокрема, науковці зосереджували увагу на виявленні та формуванні психологічних якостей та підготовленості у військовослужбовців, які направляються до участі в МО ПМБ (Н. Агаєва, П. Примак, О. Недвига), багато робіт присвячені морально-психологічному забезпеченню та психологічному забезпеченню у його розрізі (В. Алещенко,

Г. Гозуватенко, В. Стасюк), вивченню порядку адаптації після участі в МО ПМБ (О. Ф. Хміляр), психофізіологічних та психіатричних розладів (А. Озерянський, Д. Іванов, С. Нестеровська, Г. Мартинюк).

Мета статті. Визначити роль і місце психологічної підготовки національного персоналу до участі у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки.

Методи дослідження. Методи теоретичного дослідження (аналіз, синтез, аналогія).

Викладення основного матеріалу. Психологічна підготовка військовослужбовців ЗС України, які направляються до виконання завдань на посадах національного персоналу у МО ПМБ під приводом НАТО чи ООН має бути обов'язковою складовою їх навчання. На сьогоднішній день, відповідно до існуючих Інструкцій та керівних документів основними завданнями підготовки національних контингентів, національного персоналу до участі в міжнародних операціях є: підготовка особового складу (фахова, спеціальна, мовна, психологічна підготовка, що зазначається у підпункті 2, розділ III Наказ МОУ № 23 від 18.06.2016 “Про затвердження Інструкції з підготовки та застосування національних контингентів, національного персоналу в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки” [5]. Згідно цієї ж Інструкції, “контроль за заходами морально-психологічного забезпечення підготовки національних контингентів та ефективності професійно-

психологічного відбору особового складу” покладається на Головне управління персоналу (станом на 2016 рік – Головне управління по роботі з особовим складом Збройних Сил України) – підпункт 7, розділ III [5]. Проте, надалі не прописано алгоритму виконання завдання саме з психологічної підготовки, оскільки і сама підготовка трансформується у один із заходів морально-психологічного забезпечення.

Науковці вбачають у психологічній підготовці комплекс заходів, які не належать до суто одного виміру науки, а знаходяться у міждисциплінарних площинах. Так, Н. Мась визначає психологічну підготовку як “історично обумовлений та науково обґрунтований, цілісний за змістом, організований за методами та формами, цілеспрямований за впливом процес виховання, формування та активізації стійких мотивів та психологічних якостей, необхідних для успішного виконання бойових завдань” (тобто вирішується проблематика психології, педагогіки в ретроспективі) [4, 280-285]. Через визначення стану психологічної готовності (“відображення сукупності емоційних, інтелектуальних, вольових та мотиваційних сторін психіки людини, її стан може характеризуватися за такими показниками, як ставлення особистості до передбачуваної активності, певні вміння та навички, знання, наявність адекватним вимогам певної активності рис характеру”), Р. Сімко вважає психологічну підготовку у розрізі професійної підготовки одним із основним заходів забезпечення такої готовності [7, 777-787]. Проте найбільш влучним, на нашу думку, є визначення В. Ягупова: “**психологічна підготовка** – це цілеспрямована наукова підготовка психіки військовослужбовців до стійкої практичної діяльності у складі підрозділу на полі бою в умовах сучасної війни. Вона має формувати психічну стійкість і психологічну готовність особового складу до діяльності в екстремальних умовах сучасного швидкоплинного бою” [9, с 154].

Традиційно, у ЗС України **морально-психологічне забезпечення** визначають як “вид всебічного забезпечення, метою якого є формування, підтримання та відновлення морально-психологічного стану особового складу, морально-бойових (моральних,

військово-професійних, психологічних (психофізіологічних) тощо) якостей, необхідних для успішного виконання отриманих завдань” [1, с. 46]. Тоді як у більшості армій країн світу та країн-членів НАТО акцентують саме психологічну складову, з якою мають справу фахівці-психологи, у тому числі це стосується і сфери миротворчості: H.J. Langholtz “The psychology of peacekeeping: Genesis, ethos, and application” [10, 217-236]; Y. Loscalzo, M. Giannini, A. Gori, A. Di Fabio “The Wellbeing of Italian Peacekeeper Military: Psychological Resources, Quality of Life and Internalizing Symptoms” [11]; M.S.V.K. Raju “Psychological aspects of peacekeeping operations” [13].

Далі, в Інструкції визначено, що під час участі в МО ПМБ “морально-психологічне забезпечення національних контингентів, національного персоналу планується, організовується та здійснюється командирами національних контингентів (старшими національного персоналу)” – підпункт 4, Розділ V [5], а наступним етапом прописано організацію заходів психологічної реабілітації: “Пропозиції щодо організації заходів психологічної реабілітації та соціально-психологічної реадaptaції особового складу, який брав участь у виконанні завдань, з урахуванням психологічного стану та стану здоров’я військовослужбовців готуються штабом контингенту (старшим національного персоналу) під час підготовки до повернення (ротації)” – підпункт 4, Розділ V [5]. Отже, керівний документ вказує на необхідність ефективного “професійно-психологічного відбору особового складу”, який покладається на Головне управління персоналу (станом на 2016 рік – Головне управління по роботі з особовим складом Збройних Сил України) – підпункт 7, розділ III [5].

Визначення та порядок професійно-психологічного відбору наведені у Методичних рекомендаціях щодо проведення психологічної підготовки особового складу Збройних Сил України (затверджених наказом ГШ ЗСУ № 240 від 16.11.2012) [2, с. 106]: “**Професійно-психологічний відбір** – це комплекс заходів, який дозволяє вибрати з групи кандидатів на відповідну посаду тих людей, від кого можна очікувати з найбільшою ймовірністю

успішного виконання своїх функціональних обов'язків за майбутньою військовою професією-фахом". Проте посади, на яких виконують завдання офіцери, як національний персонал у складі МО ПМБ, складно віднести до певної військової професії-фаху (оскільки вони мають відповідну специфіку в секторі миротворчості, наприклад: офіцер штабу, офіцер певної секції багатонаціонального штабу, офіцер з питань взаємодії, військовий спостерігач), саме тому на відповідних курсах у навчально-науковому центрі підготовки офіцерів для багатонаціональних штабів (ННЦ ПОБНШ) такі офіцери проходять підвищення кваліфікації за певним напрямком та розвивають необхідні здібності, набувають необхідних навичок, залежно від майбутнього призначення у МО ПМБ. Важливо зазначити, що у згаданих Методичних рекомендаціях порядок такого професійно-психологічного відбору (включає такі напрямки як соціально-демографічний, психологічний та психофізіологічний) наведено для особового складу тільки миротворчих контингентів (а не національного персоналу): "В умовах виконання миротворчих завдань на психологічний стан особового складу миротворчого контингенту впливатиме...", "Морально-психологічне забезпечення підготовки особового складу підрозділів до участі у миротворчих місіях в складі миротворчих контингентів", "Напрямок, завдання та організація професійно-психологічного відбору на службу у миротворчих підрозділах", "Додаткові рекомендації щодо особливостей підготовки миротворчих контингентів до виконання завдань за призначенням" [2, с. 105-107, с. 110].

Психологічні умови виконання завдань у складі контингенту чи персоналу будуть суттєво відрізнятися. Виходячи з самого визначення понять: "**національний контингент** – військові підрозділи, оснащені відповідним озброєнням і військовою технікою, засобами підтримки і зв'язку, що направляються Україною для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, у тому числі у складі багатонаціональних військових формувань високої готовності військові підрозділи Збройних Сил України, інших

військових формувань, котрі входять до складу об'єднаних військових підрозділів, що створюються спільно з іншими державами для участі у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки (спільні батальйони тощо)"; "**національний персонал** – окремі військовослужбовці Збройних Сил України, інших військових формувань, поліцейські, особи начальницького і рядового складу державних органів, які можуть оснащуватися вогнепальною (стрілецькою) зброєю та боєприпасами до неї відповідно до пропозицій міжнародних організацій у сфері безпеки, а також працівники Збройних Сил України, інших військових формувань, державних органів і установ України, які направляються Україною для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки і не входять до складу національного контингенту" [3].

Очевидно, що умови, в яких виконують завдання за призначенням офіцери ЗС України у складі національного контингенту та національного персоналу суттєво відрізняються, так само зовсім іншим є сам характер завдань, організація процесу прийняття рішень, система підпорядкування тощо. Як наслідок, можемо дійти висновку, що і стресові фактори, які чинять вплив на ефективність виконання завдань за призначенням будуть різними, а, отже, і попереджати про ці фактори, і вчити справлятися з ними необхідно по-різному: для дій військовослужбовця у складі підрозділу та для одноосібних дій.

На цьому етапі вважаємо за актуальне та необхідне акцентувати необхідність включення елементів психологічної підготовки під час загальної, попередньої та безпосередньої підготовок саме національного персоналу (види підготовки перераховані у Інструкції – підпункт 4, Розділ III) [5], попередньо вивчивши особливості середовища та фактори, які чинять вплив на ефективність виконання завдань військовослужбовцями.

Виходячи з уніфікації психологічної підготовки у Методичних рекомендаціях щодо проведення психологічної підготовки особового складу Збройних Сил України для усіх категорій військовослужбовців, які направляються до виконання завдань у складі МО ПМБ, звертаємо увагу на пункт 10 Розділу I (Загальна психологічна

підготовка) [2, с. 104-114], присвячений особливостям психологічної підготовки особового складу до виконання завдань миротворчої діяльності. В ньому зазначено, що “важливим чинником підготовки особового складу ... є психологічна підготовка, яка формує психологічну стійкість, що забезпечує нормальне функціонування психічних процесів і бажаний прояв різних сторін особистості у важких умовах” [2, с. 108]. І надалі у документі фокус психологічної підготовки наведено на формування саме *стійкості* (яка “забезпечує готовність особового складу до психологічного захисту від пригнічуючих факторів під час виконання миротворчих завдань, створює внутрішні джерела високої бойової активності у важких обставинах, підвищує професійну дієдатність всіх психічних функцій, створює умови високоефективного прояву знань, вмінь і навичок”) [2, с. 108]:

“підвищення психологічної стійкості і надійності особового складу” – тобто, *психологічна стійкість* розглядається як фактор, що забезпечує *психологічну надійність* (“стійкість до екстремальної напруги, емоційно-вольова стійкість до ризику і небезпеки, відповідальність”);

“формування *стійкості психіки* воїнів до факторів бойових обставин і забезпечення оптимального прояву її якостей в цілях найкращого рішення миротворчих завдань”);

“створення умов для виявлення *стійкості особистості* воїна і його готовності до дій в екстремальних умовах, здатності практично долати негативний вплив напруги” [2, с. 109].

Н. Сергієнко зазначає, що “*психологічна стійкість* - це якість особистості, окремими аспектами якої є стійкість, врівноваженість, опірність. Вона дозволяє особистості протистояти життєвим труднощам, несприятливого тиску обставин, зберігати самопочуття і працездатність в різних випробуваннях” [8].

Отже, є очевидним, що особливу увагу звертають на необхідність формування у військовослужбовців стійкості – психологічної, стійкості психіки, особистості, яка розглядається як важлива передумова, що має бути виконана у процесі підготовки та надалі стати запорукою успішного виконання завдань. На цьому

етапі можна погодитися, що при найбільш загальному і поверхневому підході, не заглиблюючись у специфіку завдань, психологічна стійкість має бути сформована, по-перше, у кожного військовослужбовця, а, по-друге, – у всіх, хто направляється до виконання завдань у складі МО ПМБ чи то у складі національного контингенту (підрозділу), чи то національного персоналу.

Деталізація ж завдань з урахуванням рекомендацій з психологічної підготовки дозволяє нам дійти висновку, що заходи, які запропоновані до виконання під час спеціальної психологічної підготовки, можуть бути частково імплементовані для обох категорій військовослужбовців: “На спеціальному містечку і смузі, які обладнані таким чином, що викликають психологічну напругу в ході занять застосовувати вибухові пакети, сигнальні ракети, стрільбу із автоматів, що сприяє подоланню військовослужбовцями страху, адаптації їх в деякій мірі до бойової обстановки. З реальним використанням гелікоптерів відпрацьовувати питання евакуації тяжко поранених військовослужбовців” [2, с. 109]. Проте, якщо на військовослужбовців контингенту покладається суто поетапне відпрацювання чіткого алгоритму дій шляхом безпосереднього виконання поставлених завдань (наприклад, евакуація), то для національного персоналу спектр завдань може бути розширений та можуть ставитися додаткові завдання з організації взаємодії, адміністративних питань тощо. А збільшення кількості функцій, які мають бути виконані в стресових умовах, беззаперечно вимагає готовності військовослужбовця – як психологічної, так і професійної. До того ж, військовослужбовці контингенту навіть за умов критичної стресової ситуації перебувають переважно серед своїх співгромадян, застосовують у своїй діяльності рідну, зрозумілу мову, тоді як офіцери національного персоналу у складі багатонаціонального компоненту спілкуються іноземною – англійською, а іноді французькою.

Так само, важливим є врахування особливостей завдань, які виконують представники національного персоналу під час визначення заходів, які здійснюють у ході цільової психологічної підготовки.

Питання психології

Якщо військовослужбовці контингенту повинні відпрацьовувати особливості виконання задач на перепускному пункті: огляд машин, перевірку документів у цивільних осіб, їх перепуска через блок-пости, де важливим елементом підготовки повинно бути відпрацювання питання по деблокуванню шляхів, що були перекриті місцевим населенням, то на таких же перепускних пунктах військовослужбовці зі складу національного персоналу, наприклад військові спостерігачі, повинні відпрацювати абсолютно інші завдання – від суто комунікативних (спілкування з особовим складом поста, інформування, ознайомлення зі своїми правами та імунітетом) до професійно-діяльнісних: перетин поста, прийняття до уваги ряду деталей, що стосуються поста, та можуть бути використані у майбутньому тощо. Більш того, з навчальною метою виробити ширший спектр навичок на такому навчальному місці, можна обладнати блок пости урядових сил (офіційні блок-пости), повстанців, представників місцевих озброєних угруповань (неофіційні), незадоволених місцевих жителів (спонтанні). Психологічна підготовка

офіцерів багатонаціональних штабів – як спеціальна, так і цільова, – буде суттєво відрізнятися у зв'язку з їх умовами виконання завдань у складі офіцерів секцій штабу, чергового штабу, що переважно не передбачає перебування на місцевості, безпосередньо у зоні бойових дій, контакт з місцевими тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, не викликає сумнівів, що, як мінімум, спеціальна психологічна підготовка має здійснюватися на основі вимог, які висуває середовище МО ПМБ та завдань, які ставляться перед конкретними категоріями військовослужбовців. Перспективою подальших досліджень є дослідження психологічних детермінант які впливають на рівень виконання завдань МО ПМБ, виявлення критеріїв сформованості психологічної готовності військовослужбовців до виконання завдань у МО ПМБ, заходів підготовки, необхідних для їх формування, шляхів формування психологічної стійкості та резиліентності, залежно від характеру завдань які виконуються військовослужбовцями національного персоналу.

Список використаних джерел

1. Агаєв Н.А. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України: підручник : у 2 ч. Ч. 1. / Н. А. Агаєв, В. Г. Дикун, В. С. Чорний та ін.; заг. ред. В. В. Стасюк. – Бровари : ТОВ -7БЦ, 2020. – 46 с.
2. Довідник для фахівців структур морально-психологічного забезпечення. URL: <https://dovidnykmpz.info/psycho/psykholohichna-pidhotovka>. – 106-110 с.
3. Закон України “Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки”, ідентифікатор 613-XIV від 28.12.2015.
4. Мась Н.М. Психологічна підготовка військовослужбовців до дій у особливих умовах. Вісник Національного університету оборони України 3 (40)/2014. – 280-285 с.
5. Наказ Міністерства оборони України № 23 від 18.01.2016 “Про затвердження Інструкції з підготовки та застосування національних контингентів, національного персоналу в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки”. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0206-16#Text>.
6. Організаційна психологія. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2018.00103/full>.
7. Сімко Р.Т. Психологічна підготовка і готовність працівників патрульно-постової служби міліції до професійної діяльності. Проблеми сучасної психології, випуск 2, 2011. – 777-787 с.
8. Сергієнко Н.П. Особливості психологічної стійкості особистості під час подолання критичних ситуацій. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/bitstream/123456789/4065/1/Сергієнко.pdf>.
9. Ягупов В.В. Військова психологія: Підручник. – Київ: Тандем, 2004. – 154 с.
10. Langholtz, H. J. “The psychology of peacekeeping: Genesis, ethos, and application. Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology. URL: <https://psycnet.apa.org/record/1998-10825-002>.
11. Loscalzo Y., Giannini M., Gori A., Di Fabio A. “The Wellbeing of Italian Peacekeeper Military: Psychological Resources, Quality of Life and Internalizing Symptoms”. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2018.00103/full>.
12. Meredith L.S., Sherbourne C.D., Gaillet S. J., Hansell L., Ritschard H. V., Parker A. M., Glenda W. “Promoting Psychological Resilience in the U.S. Military”. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4945176>.

13. Raju M.S.V.K. "Psychological aspects of peacekeeping operations" *Industrial Psychiatry Journal*, 2014 Jul-Dec; 23(2): 149–156. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4361978>.

References

1. Ahaiev N.A. (2020). Moral'no-psykholohichne zabezpechennia u Zbroynykh Sylakh Ukrainy [Moral and psychological support at the Armed Forces of Ukraine]. *Pidruchnyk: u 2 ch. Ch. 1.* / N. A. Ahaiev, V. H. Dykun, V.S. Chornyi ta in.; zah. red. V. V. Stasiuk. – Brovary: TOV-7BTS, 46 (in Ukrainian).
2. Dovidnyk dlia fahivtsiv struktur moral'no-psykholohichnoho zabezpechennia. [Handbook for moral and psychological support experts] (in Ukrainian).
URL: <https://dovidnykmpz.info/psycho/psykholohichna-pidhotovka>. (in Ukrainian).
3. Zakon Ukrainy "Pro uchast Ukrainy v mizhnarodnykh operatsiyakh z pidtrymannia myru ta bezpeky" [The Law of Ukraine "On Ukraine's Participation in Peacekeeping Operations"]. *Identifikator 613-XIV 28 grudnia 2015 r.* (in Ukrainian).
4. Mas' N.M. (2014). Psykholohichna pidhotovka viiskovosluzhbovtziv do dii u osoblyvykh umovah [Psychological training of the military personnel to act under specific circumstances]. *Visnyk Natsional'noho universytetu oborony Ukrainy* 3 (40), 280–285 (in Ukrainian).
5. Nakaz Ministerstva oborony Ukrainy № 23 vid 18.01.2016 "Pro zatverdzhennia Instruksii ta zastosuvannia natsional'nykh kontynhentiv, natsionalnoho personal v mizhnarodnykh operatsiyakh z pidtrymannia myru i bezpeky" [The Order of the Ministry of Defense of Ukraine "On the Approval of the Instructions to Apply National Contingents and National Personnel in the Peacekeeping Operations"]. *Ofitsiynyi vebportal parlamentu Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0206-16#Text>.
6. Orhanizatsiyna psykholohiia [Organizational psychology]. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2018.00103/full>. (in Ukrainian).
7. Simko R.T. (2011). Psykholohichna pidhotovka i hotovnist' pratsivnykiv patrol'no-postovoi sluzhby militsiyi do profesynnoi diyal'nosti. [Psychological training and readiness of the patrolling servicemen of the militia to their professional activities]. *Problemy suchasnoi psykholohii*. Vypusk 2, 777–787 (in Ukrainian).
8. Serhiienko N.P. (2017). Osoblyvosti psykholohichnoi stiičnosti osobystosti pid chas podolannia krytychnykh sytuatsii [The Peculiarities of Psychological Stability of the Personality when Overcoming Critical Situations]. URL: <http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/bitstream/123456789/4065/1/Serhiienko.pdf>. (in Ukrainian).
9. Yahupov V.V. (2004). Viis'kova psykholohiia: Pidruchnyk [Military Psychology. Manual]. – Kyiv: Tandem, 154 (in Ukrainian).
10. Langholtz, H. J. (1998) "The psychology of peacekeeping: Genesis, ethos, and application. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*. URL: <https://psycnet.apa.org/record/1998-10825-002>. (In English)
11. Loscalzo Y., Giannini M., Gori A., Di Fabio A. (2018) "The Wellbeing of Italian Peacekeeper Military: Psychological Resources, Quality of Life and Internalizing Symptoms". URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2018.00103/full>. (In English).
12. Meredith L.S., Sherbourne C.D., Gaillot S. J., Hansell L., Ritschard H. V., Parker A. M., Glenda W. (2011) "Promoting Psychological Resilience in the U.S. Military". URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4945176>. (In English).
13. Raju M.S.V.K. (2014) "Psychological aspects of peacekeeping operations" *Industrial Psychiatry Journal*, 23(2): 149–156. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4361978>. (In English).

Резюме

Дужий Р. В. заместитель начальника центра –
начальник отдела учебно-научного центра
подготовки офицеров для многонациональных штабов
НУОУ имени Ивана Черняховского

РОЛЬ И МЕСТО ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ НАЦИОНАЛЬНОГО ПЕРСОНАЛА В УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНЫХ ОПЕРАЦИЯХ ПО ПОДДЕРЖАНИЮ МИРА И БЕЗОПАСНОСТИ

В статье представлен теоретический анализ существующего состояния психологической подготовки военнослужащих, направляющихся в международные операции по поддержанию мира и безопасности, как необходимой предпосылки готовности к выполнению задач по назначению. Продемонстрировано и проанализировано международное законодательство и существующие отечественные рекомендации, руководящие документы в сфере современного миротворчества.

Ключевые слова: психологическая подготовка; операции по поддержанию мира и безопасности; национальный персонал; профессионально-психологический отбор; стойкость.

Summary

Duzhyi R. Deputy Commandant – Chief of the department,
Multinational Staff Officers Education and Research Centre,
NDU of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy

**THE ROLE AND THE PLACE OF THE PSYCHOLOGICAL TRAINING OF THE
NATIONAL PERSONNEL BEFORE THEIR DEPLOYMENT TO THE INTERNATIONAL PEACE
SUPPORT AND SECURITY OPERATIONS**

Introduction. *The article focuses on the importance of psychological training for the Ukrainian officers in the context of their pre-deployment training to the international peacekeeping operations. It is noted that psychological training, as well as psychological selection, is a necessary prerequisite for the national personnel training, one of the most important factors in shaping their readiness to perform assigned tasks, as well as the acquisition of knowledge on relevant topics.*

Purpose. *To define the role and place of the psychological training for national personnel during its pre-deployment training to participate in international peacekeeping operations.*

Methods. *Analysis, synthesis and analogy as the methods of theoretical research were used.*

Originality. *The existing recommendations and guidelines, which are analyzed, don't encompass the specifics of the national personnel deployed to the peacekeeping operations. The focus of previous studies in the field of psychological training is made on the mixture of both – the national personnel and the national contingent. Taking into consideration the specifics of each and insufficient research of the national personnel pre-deployment training, it is important to separate the psychological training out of the traditional system of moral and psychological support.*

The key components of psychological training are analyzed. The interrelation of psychological stability and job description peculiarities of the peacekeepers in the context of psychological training for peacekeeping is traced, as well as the specifics of necessary competencies acquisition to develop the psychological readiness. At the same time, when organizing targeted psychological training, it is necessary to take into account the peculiarities of the conditions and the specifics of the tasks of the national personnel, not the national contingent; therefore, they should be learnt separately. The positions that national personnel officers occupy as the peacekeeping operation staff or multinational staff are difficult to attribute to a particular military profession (because they have specifics in the peacekeeping sector, for example: staff officer, officer of a section of a multinational staff, liaison officer, United Nations' military observer).

Conclusion. *Considering all the mentioned above, there is no doubt that, at least, special psychological training should be carried out based on the requirements set by the environment of the peacekeeping operation and the tasks set for specific categories of the national military personnel. The study of psychological determinants that affect the level of national personnel performance during their deployment is the prospect for further research; as well as identification of the criteria, forming and shaping psychological readiness of the national personnel to perform their tasks, training activities needed, ways of shaping the psychological stability and resilience, depending on the nature of tasks.*

Key words: *psychological training; peacekeeping operations; national personnel; professional and psychological selection; resistance.*